

М. М. Марченко, к.е.н., доцент,
кафедра стратегії підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
e-mail: mku@ukr.net

ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ПРОЕКТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА»

Марченко Максим
Определение категории проекты
развития предприятия

Marchenko Maksym
Definition of the category
of enterprise development project

У сучасному бізнесі існує ряд глобальних тенденцій, що дозволяють говорити про його «проективізацію», тобто зростанні частки і значення діяльності, зв'язаної зі здійсненням проектів. Найважливішими серед них є: перехід від регулювання і концентрації до координації і розподілу; скорочення життєвого циклу виробів і послуг, особливо термінів розробки і запуску; персоналізація попиту та пропозиції, продуктів і послуг.

Сутність проекту полягає в «зусиллях, призначених для вирішення нового, єдиного завдання, від якого очікується вигода» [1]. До того ж ці зусилля мають бути цілеспрямованими, унікальними, з визначеними ресурсами та обмеженими у часі. Для з'ясування напрямку підприємницьких зусиль В. І. Воропаєв пропонує спрямувати проект на проведення змін окремої системи [2]. Саме така позиція щодо сутності проектів призвела до вільного застосування категорії «проекти розвитку».

Один з найбільших у структурування та узагальнення основних підходів до трактування проектів розвитку зробив В. Фунтов, і зокрема він наводить такі визначення: проект розвитку — це проект, який: а) реалізує завдання, ініціативи, заходи, що відносяться до діяльності розвитку компанії; б) основною метою якого є вдосконалення виробничої або допоміжної діяльності компанії; в) спрямований на підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності продукції організації для досягнення стратегічних цілей; г) спрямований на зміну існуючих і впровадження нових процесів організації задля зростання рентабельності і досягнення стратегічної мети компанії; д) має за мету підвищення ефективності існуючого або створення нового виду діяльності компанії; е) спрямований на поліпшення, удосконалення, оптимізацію діяльності підприємства в цілому або його структурних підрозділів і не передбачає прямої комерційної вигоди; е) являє собою механізм реалізації стратегії [3].

На переконання В. А. Верби «існування стратегічної складової у результатах проектів розвитку є вагомою, але не єдиною відмінністю таких проектів від традиційних» [4]. Відповідно автором запропоновано своє визначення терміну: «проект розвитку як системний комплекс заходів, спрямованих на досягнення оригінальних цілей розвитку через реалізацію якісних, незворотних змін стану компанії, що відбуваються протягом певного періоду з визначеним бюджетом та обмеженими ресурсами» [4]. Відразу підкреслюючи те, що на різних етапах реалізації проекту, зокрема на етапі розробки не для всіх типів проектів розвитку можна чітко ідентифікувати кількісні та якісні параметри очікуваного результату, а також визначити часовий горизонт життєвого циклу проекту, встановлювати необхідний обсяг його ресурсного забезпечення.

Ми підтримуємо погляди вище зазначених дослідників, але вважаємо за потрібне звернути увагу на такі важливі моменти розвитку системи, як набуття (створення) відмітних характеристик організації або підвищення рівня її компетентності серед інших підприємств (конкурентів). Отже, враховуючи зазначене, пропонуємо розуміти під *проектom розвитку підприємства* *разовий комплекс взаємопов'язаних заходів з розроблення та впровадження стратегічних змін на підприємстві задля створення відмітних характеристик організації або підвищення рівня її компетентності в спільноті подібних суб'єктів певної діяльності, що реалізується в разі встановленого матеріального (ресурсного) забезпечення з чітко визначеними цілями (завданнями розвитку) протягом заданого періоду часу.*

До базових ознак проектів розвитку пропонуємо відносити: 1. Стратегічний контекст реалізації проектів розвитку, який передбачає орієнтацію проектів на майбутній розвиток, що пов'язаний з діяльністю та стратегією компанії. 2. Проекти розвитку підприємства передбачають реалізацію заходів які орієнтовані на оптимальну адаптацію підприємства до його специфічного зовнішнього середовища, а також створення, утримання і розвиток унікальних для компанії ресурсів і компетенцій. 3. Проект або сукупність проектів, які направлені на реалізацію заходів з розвитку компанії, відповідно на сукупну зміну якісних, кількісних, структурних елементів підприємства. 4. Всеохоплюваність елементів системи підприємства, всі проекти, які є складовою проектів розвитку, являють собою не довільний набір незалежних один від одного процесів і засобів їхнього здійснення, а саме систему заходів щодо зміни стану підприємства, переходу його з вихідного стану, що не задовольняє власників і інших зацікавлених осіб, у кінцевий, бажаний для них.

Таким чином, можна стверджувати, що у сучасному діловому середовищі значно зросла актуальність проектного управління як методу організації і управління виробництвом. Це обумовлено об'єктивними тенденціями в глобальній реструктуризації бізнесу, коли основною стратегічною конкурентною перевагою стає гнучке поводження в мінливому зовнішньому середовищі. Принцип концентрації виробничо-економічного потенціалу поступився місцем принципу зосередження на розвитку власного потенціалу організації. Відповідно зростає роль і значення проектної діяльності як такої, що дозволяє ефективно та результативно реалізувати стратегічні завдання розвитку підприємства на різних етапах його життєвого циклу.

Література

1. *Тернер Д.* Родни. Руководство по проектно-ориентированному управлению / Тернер Д. Родни // Пер. с англ. под общ ред. Воропаева В. И. — М.: Издательский дом Гребенникова, 2007. — 552 с.
2. *Воропаев В. И.* Управление проектами в России / Воропаев В. И. — М.: Атланс, 1995. — 225 с.
3. *Фунтов В. Н.* Управление проектами развития фирмы: теория и практика / Фунтов В. Н. — СПб.: Питер, 2009. — 496 с.
4. *Верба В. А.* Проекти розвитку компанії: проблеми та ознаки ідентифікації [Електронний ресурс] / Верба В. А. // Науковий журнал «Менеджер» Вісника ДДНУУ, — 2009. — №4(50), С. 207—214. — Режим доступу: http://economica.org.ua/wp-content/uploads/2011/01/verba_projrozv.pdf

О. Ф. Михайленко, к.е.н, доцент,
докторант кафедри стратегії підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
e-mail: e_mikh@ukr.net

ВПЛИВ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Михайленко Елена
Влияние социокультурных
ценностей на формирование
модели экономического
развития

Mykhailenko Olena
Effect of socio-cultural values
on the formation of economic
development model

Незважаючи на активний пошук нових стратегічних рішень в умовах усе нових проявів глобальної соціально-економічної кризи,